

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznikih, vsak dan po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za posamezno deželo za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajo, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja zažana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. — Upravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Težave v Nemčiji.

Nemci so bili po Sedan uže tako strahno prevzetni, da človeka, ki vedno skuša brezobzirnost tega naroda kakor mi avstrijski Slovani, skoro malo škodoželjnosti obhaja videti jih sedaj v notranjih stiskah. Nemški „rajh“ nij tako trden kakor so Nemci mislili. Ne le, da je Bismarkov „kulturkampf“ močno črez ojnice pravega liberalizma udaril in Nemčiji na milijone notranjih sovražnikov naredil, tudi na Bavarskem se je vzdignil hud vihar proti zedinjeni Nemčiji. — Znano je, da so pri volitvah na Bavarskem zmagali tako imenovani patrijotje t. j. separatisti, ki hote kolikor mogoče samostalnost bavarske dežele ohraniti proti stranki narodno-liberalcev, kateri bi v svojej duši najrajši Bavarijo popolnem zedinili s Prusijo. „Patrijotje“ imajo sicer samo tri glasove večine v zbornici, vendar to je tem zdanejšje, ker se je sedanje prusoljubno ministerstvo vseh neliberalnih in krivičnih sredstev posluževalo, da bi se svojo stranko zmagalo, posebna krivica pak je bila nekovo umetno razdeljenjje volilnih okrajev na korist prusijanov. Po parlamentarnih načelih bi moralo sedanje bavarsko ministerstvo odstopiti, ker je parlamentarna večina proti njemu. Ali prusijani tega ne storé, krčevito se držé ministerskih stolcev. Da jih s teh vrže, sklenila je večina ostro nezaupnico v obliki adrese na kralja.

V adresi in adresnej debati večina konstatira, ka je vlada zatirala svobodo pri volitvah, ka je ministerstvo pri večini ljudstva sovraženo, ka se do kralja obrača, naj to konstitucionalno grehoto odpravi. Eden iz govornikov večine, Schells, je v debati 14. oktobra naravnost povedal, da liberalna stranka meri na jednotno državo (einheitsstaat), t. j. zedinjenje s Prusijo. Manjšina je sicer delala se strahno razžaljena, češ, da s tem se jej očita izdajstvo dežele, vendar ves svet ve in vidi, da je istina in z narodnega stališča tudi čisto nič nemoralnega. Ako je kljubu temu bavarska manjšina šla demonstrativno iz zbornice in še le potem zopet vrnila se v njo, ko je predsednik Schellsa k redu opominjal, in ako je tudi ministerski predsednik djal, da akopram ministerstvo ne more z levico vred sobe zapustiti, bi jo vendar svojem čutu rado, ker mu je Schells rudečico jeze na lice prouzročil, — je vse to le izgovor in nič kot figovo pero. Ministerstvo in liberalna bavarska stranka se boje pred ljudstvom, ki je separatističnega mišljenja in Prusiji sovražno, svoje namene naravnost povedati, ker potem bi še bolj propali. Tu je samo strankarsko hinavstvo, kakor ga vidimo tudi na primer pri naših nemškutarjih, kateri se tudi „jezne“ delajo,

če jim očitaš germanizatorne namene, ki so uže za slepca vidni.

Ostra bavarska adresa, ki od kralja zahteva, naj to ministerstvo odpusti, je bila sprejeta z 79 proti 76 glasom. Kaj bode kralj storil? Iz Berlina mu na uho šepetajo naj zbornico razpusti in pri novih volitvah še bolj pritiskati daje, — parlamentarna šega in poštenje pa od njega terja, da se večini uda, naj mu bode ljuba ali ne.

Angleška sodba o Magjarih in Slovanih.

Angleški časnik „Observer“ piše:

„Angleška je poprej Ogerskej več ko jedenkrat pomagala iz zadrege, in sicer iz različnih uzrokov, prvič iz dobičkoželjnosti, drugič iz simpatije zaradi osode l. 1848 in 1849, in slednjič pa največ, ker se je Magjarom posrečilo, pred svetom prezentirati se kot „gentlemen.“ Ali Angleška se je jako varala. Magjarov, kakor jih Evropa na vid dobi, je le malo. V resnici pa je to tak narod, ki obstaja iz male fevdalne aristokracije, katera svoje graščine, ki so večjidel zadolžene, se svojimi starimi privilegijami, če le mogoče, svojim družinam ohraniti skuša, ter se tudi zaradi tega trudi na Magjarskem ohraniti gospodstvo samo te družinske koterije. Ta mala aristokracija je mej vsemi Magjari jedina vsaj na videz nekoliko omikana. Poleg materialnih interesov jej je prva skrb vpijoča uniforma, katera blisketa v zlatu, kakor na primer obleka vitezov srednjega veka.

Poleg teh izvoljenih pak stoji še velika masa magjarskih kmetov, neko slabostno plemo, katero je kot nekaj posebnega v modernem življenji, ostanek iz srednjega veka.

In ta čudni, komaj 6 milijonov močni narod, hoče gospodariti nad drugimi 16 milijonov močnimi slovanskimi narodi, kateri nemajo nobene aristokracije, za to pa delati znajo. Ti, magjarskemu elementu podjarmljeni Slovani so bolj plemenitega rodu, nego njih magjarski gospodje.

V takih okoliščinah je tedaj samo jedno mogoče, da teh šestnajst milijonov Slovanov, katerim je do sedaj umetno jezik zavezan, vendar uže po naravnem teku stvari pride na vrhunec nad teh šest milijonov Magjarov, in to bode konec magjarskega gospodstva.

Jugoslovansko bojišče.

Od Strmice na dalmatinsko-hrvatsko-bosniškej meji piše 7. oktobra dunajskemu „Tagbl.“ (večerni list od 14. oktobra) znani njegov dopisnik, bivši avstrijski oficir Lukeš, daljši dopis, v katerem razklada, da je bil

srbski minister Marinović proti vstaji. Ko je vendar buknila v Hercegovini, nij dobila iz Srbije dolgo nič podpore. Osem dni pred nastopom Rističevim je pa prikazal se stari vstaški vodja Golub Babić na meji dalmatinsko-hrvatsko-bosenskeje. Spravil je 200 ljudij vkup. Počasi jih je oborožil in tako je 9. septembra vzel kulo Dolnji Tiskovac, 17. septembra Turke pretepel pri Osredici in 1. oktobra zmagal jih pri Gorenjem Tiskovu, ter jim velikanske izgube prouzročil. Za to je centralno vodstvo vstanka skrbelo za orožje, ter poslalo Golubu še za vodja Hubmajerja in Petrovića. Precej po prihodu teh dveh pak se je pokazalo, da pri Golubu srbska ideja prevaguje, morda ker je na Ristića upal. Golub nij hotel komande onima dvema dati, niti svoje taktike regularizirati, za to sta se rečena dva vrnila v Hercegovino.

Grški rodoljubi na otoku Kreta, kateri se je pred malo leti v dveletnem vstanku tako hrabro pred Turki branil, izdali so proglas na hercegovinske in bosenske vstajnike, v katerem jim svoje sočutje izražujejo, ter obetajo, da bodo kmalu tudi oni za orožje zgrabili in nad Turka šli. — „Times“ poročajo, da obstoji uže revolucijski odbor. Turške oblasti so zasačile neko ladijo, ki je strelivo vozila na otok.

Iz Imoska v Dalmaciji se brzojavlja „W. T.“ 14. oktobra: S početkom deževnega vremena bode vstaja začela povsod Turke napadati. 11. t. m. so bili Turki blizu Knina tepeni. — V Unistah organizuje Črnogorec Spiro Spandja vstajo. — Vzhodno od Sinja je vstaška četa, ki hoče Livno napasti. . . Hudi boji bodo nastali ob celej dalmatinskej meji.

Iz Gline se „Obzoru“ brzojavlja: 13. okt. so avstrijski konjiki vstaško četo od Bojne deloma razpršili, deloma v glinsko ječo zaprli. (Ali Avstrija vojskuje zoper uboge kristijane in za Turka? vpraša „Obz.“) — Istemu listu se iz Dubice piše: Vstaši v Kozari pri Pilani se počakali 20 Turkov, 15 jih ubili, a 5 jih jim je uteklo. — Dne 12. pak je 25 vstašev počakalo 100 Turkov od Slabinja, 16 Turkov je bilo ustreljenih, vstašev nobeden.

Vladna in gotovo ne slovanska „Pol. Corr.“ poroča o turškem barbarstvu sledeče: „Imeniten Italijan je občeval s turškimi vojaki v fortu Karina (blizu Dubrovnika). Ta Italijan, katerega so turški vojaki prej pogostili, je bil kmalu potem na strašen način usmrten in mu je bila potem še

glava odsekana. Več dopisnikov vnanjih listov je to dejanje strahovitega barbarstva na mestu konstatiralo. — In glejte, organ avstrijsko-nemških liberalcev, „Neue Freie Presse“, zagovarja tudi ta turški čin, češ, najbrž je bil ogleduh in Turki so imeli prav, da so ga usmrtili.“ Pa tako?

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 16. oktobra.

Dunajska trgovinska zbornica ima poslanca za državni zbor voliti. Kot kandidat se je oglasil znani fabrikant, uže bivši brnski poslanec Alfred Skene. V svojem kandidatnem govoru je rekel, da bode pri novejši nagodbi z Ogersko zoper vse nove koncesije od strani Cislejtanijske, tudi zoper novo ogersko banko, dokler se valuta ne uredi. O gospodarstveni krizi govoreč pravi govornik, da se ne sme vse obubožanje le „krah“ pripisovati, nego mnogo nesrečnej trgovinske politiki, dalje slučaju, da je trgovina z žitom vsa druga od nas sedaj, kar Rusija in Amerika z nami konkurira; dalje uvažanje tujega blaga, ki denar iz dežele spravlja. Za to je on za colno brambo domače obrtnije.

Vnanje države.

Srbskega ministerstva predsednik Kaljević je komaj 31 let star, vsestransko izobražen. Tudi Jankovića hvalijo. — Knez svatuje menda danes v nedeljo. — V narodnej skupščini je Adam Bogoslavjević z 19 tovariši interpeliral, zakaj je skupščina prestavljena iz Kragujevca v Belgrad, nevpripravana, kakor kak činovnik.

Iz **Bukarešte** se piše v „N. Fr. Pr.“ dolg dopis, v katerem necemu nemškemu judu nij po volji, da se vse rumunsko novinarstvo z močnim sočutjem ozira na vstajnike, da se kliče tudi Rumunija na boj, da na pr. „Allegatorul Liber“ in „Romanul“ Rusijo pred Nemci svarita in jej svetujeta, v Carigradu zastavo razviti. „Politika naših strank je neutraliteta, a za posebne slučaje so posebne skrite misli“ — končuje dopisnik.

O **Turčiji** končuje „Wiener Tagbl.“ svoj članek od 15. tako-le: Evropska diplomacija naj si le prizadeva Turčijo ohraniti; Turčija bode vendar le poginila, ker nema notranjega oslonila, ker jej manjka glavne podpore, evropskega kredita. Ali se deljenje Turčije z avstro-ogerskim dualizmom strinja ali ne, osoda turške države se bode vendar izpolnila. Turčija je zrela za smrt. Rusija igra v Carigradu sedaj tisto dobrohotno rolo kot nekdanj v Varšavi, ko se je pripravljalo deljenje Poljske.

Angleški princ iz Walesa, naslednik na prestolac, potuje v Indijo. „Times“ se boje, da ne bi kak domačin v podjarmljeni in teptanej deželi napal naslednika, ter pišejo: „Dobro je, ne pozabiti, da je večina v deželi Indiji nezadovoljna in fanatična, in treba je, da se proti mogočim atentatom vse oskrbi.“

Dopisi.

Iz **Gorice** 14. okt. [Izv. dop.] Učitelji, ki so uže drugo leto po 2 meseca obiskovali tukajšnjo kmetijsko šolo, končali so denes, kakor smo se osvedočili iz izpričeval, kmetijski tečaj z najboljšim vspehom. Ker je bila 12 t. m. učiteljska razstava in došlo je mnogo učiteljev iz dežele, napravili so učitelji kmetijskega tečaja za odhodnico komers pri „zlatem levu“ in povabili učitelje in goriške rodoljube. Sešla se je velika množica učiteljev, mej temi tudi nekateri Italijani, in družih rodoljubov. Došel je tudi

g. Klodič dež. šolski nadzornik in gg. profesorji kmetijske šole. Napitnice vršile so se zaporedoma v slovenskem in italijanskem jeziku, napivalo se je g. Klodiču kot prijatelju šolstva, profesorjem kmetijstva in napredku slovenskega in italijanskega naroda in kmetijstva. Posebno jedrnata napitnica je bila g. Povšetova pa urednika „Soče“ in bili ste sprejeti z burnim „živio“ in „eviva“ — klici! Gospod Klodič zabvalil se je za napravljeno mu napitnico najprvo v italijanskem potem še le v svojem slovenskem jeziku. Petje pod vodstvom g. Avg. Lebana bilo je ta večer izredno lepo, posebno pa „U boj“ se je moral ponavljati. — Mnogo krasnih večerov smo doživeli mej vrliimi učitelji kajti, pripoznati se jim mora, da so v resnici izurjeni pevci. Žalibože, da se ne bomo v prihodnjem letu več sešli, za to pa vam kličemo naš priručni z bogom; z nado, da ostanemo i v bodoče, ne samo prijatelji, nego bratje kot bili smo v Gorici i da se bomo še kedaj združeni radovali i združeno se za naš mili narod potegovali. 12. t. m. se je odprla z nagovorom g. Klodiča deželnege šolskega nadzornika učiteljska razstava. Razstava je v resnici lepa in kar se tiče razstavljenih učnih primopokčkov, so se naj bolj odlikovali gg. Stegnar, vodniški učitelj v Ljubljani, Lapajne nadučitelj v Ljutomeru, Tomšič, vadniški učitelj v Ljubljani, Poniž, učitelj v Rhenbergu in P.k. nadučitelj v Ronki. Sploh se nij vedelo, da je razstava splošna, nego mislili smo, da je le za Primorsko in zbog tega so bile slovensko-štajerske in kranjske šole malo zastopane. — O učiteljski konferenci za Primorsko je dosedaj bila le tajna seja in konstituiranje, odseka, ki obstoji iz 4 Slovencev in 3 Lahov. 15. t. m. pa začne javna konferenca, koje se lahko sleherni učitelj kot poslušalec udeleži. Učiteljskih poslancev je 12, mej njimi tudi 3 okrajni šolski nadzorniki.

Iz **Zagreba** 15. oktobra. [Izvirni dopis.] Te dni je bil slovenski prostovoljec in vstaški vodja Mrlak v Zagrebu. Prišel je nakupovat strelivo. Pripovedoval je, da komandira četo 120 mož, večidel Bošnjakov, ki so zelo ubogljivi in po njem uže precej vojniški izvežbani in disciplinirani. Turkov, je rekel, pade zato tolikanj več v bojih, nego vstašev, ker gredo v gostih hrpah v ogenj, tako, da skoro vsaka vstaška krogla katerega tega njih zadene. Vstaši so pa okolo raztreseni, in vsak si najde kakšen takšen zaklon. K temu pride še to, da imajo domači baši-bozuki, katerih je največ, starijsko, jako slabo orožje, vstajniki pa najboljše zadanke. Najbolje se Turki boje boja v gozdu, in zato so vstajniki v gozdu prilično sigurni turških napadov. Nij ga dné, da ne bi novi prostovoljci prihajali. Zadnji čas je prišlo posebno mnogo Čehov borcev. Živeža in denarja je dosta v vstaškem taboru, pomanjkuje pa še zmirom orožja in streliva, in sedaj na zimo tudi tople obleke. Vstaja sega uže blizu do Banjeloke in Bihača, ter se še vedno dalje širi. Vodje so večidel ali Srbi ali Slovenci. Hrvatov je malo. Slovensko ime je v Bosni uže precej popularno postalo. Bošnjaki so zelo utrjeni ljudje. Njim je malo mar, ali so na suhem, ali na mokrem, ali na toplem, ali mrzlem. Turški soldati Azijati pa uže sedaj zime trepečejo. Njih uniforme so letne in še te so prujave, zimskih pa bog vè, če bodo ke-

daj dobili. Črez zimo bodo vstaši samo toliko manevrirali, da svet ne bo na nje pozabil in mislil, da vstaje nij več! Glavna akcija bo pa spomladi. — To je Mrlak pripovedoval. Jaz pa rečem, slava slovenskim fantom v tabornu, ki delajo rodu glas!

Naš sabor se bode, kakor znano, 17. t. m. sestel. Najglavnejši vladni predlog bode proračun za prihodnje leto. Kakor se čuje, iznaša potreba za 1876 kakih 150.000 goldinarjev več, nego za tekoče leto. Ta večji strošek prouzročen je posebno izvedbom novega šolskega zakona. Mažuraničeva vlada ima za povzdigo našega šolstva veliko zaslug, in naš sabor njej bo gotovo brez prigovora večji strošek dovolil. Ker pa pokritje našega avtonomnega stroška ne odvisi od nas, nego od „veličine 45% davkov, je dozvola večjega stroška od strane našega sabora nekako izulorna. Naš proračun je samo polovičen: potrebo moremo ustanoviti, pokritja pa ne, kar je veliki nedostatek v našem političnem stanju. Radovedni smo tudi, kako bodo naši zastopniki, prišedši iz skupnega državnega zbora v Budim-Pešti, in iz delegacij o svojem dejanju in nehanji račun polagali, če ga bodo.

Domače stvari.

— (Koncert Krežma iz Zagreba.) Kakor je sedaj gotovo določeno, se bode vršil uže dolgo zaželeni koncert umetniške dvojice brata in sestre Krežma v ponedeljek 18 t. m. na zvečer ob sedmih v tukajšnji redutnej dvorani (deželne zbornici). Naše bralce bode zanimalo zvedeti, ker nam piše prijatelj našega lista iz Zagreba o omenjenih umetnikih. Franjo Krežma se je rodil v Oseku v Slavoniji leta 1862, in je uže leta 1871 vstopil v konservatorij na Dunaji, kjer je v štirih letih svojega učenja v igranju na goslih užil raznotera odlikovanja, ter prejel končavši leta 1874/75 svoje študije diplom umetniške zrelosti. Mladi umetnik je stopil sedaj komaj trinast let star pred svet, ter vnema, koderkoli izvirajo iz njegovih gosli čarobni glasovi srca poslušalcev. V mero-dajnih dunajskih muzikalnih krogih je prejel mladi hrvatski virtuoz najlepša in najčestilnejša priznanja, katera opravičujejo upanje, koje stavlja občinstvo v ženijalnega mladega umetnika. Posebno pak mora nas Slovence veseliti, da je sin bratovskega nam rodu, kojemu veljajo vse omenjene česti. Opozorujemo torej slovensko ljubljansko občinstvo, da jutri v ponedeljek na večer ne zamudi lepe prilike čuti gospoda Krežma. Gospodičina Ana Krežma spremljuje svojega brata pri koncertih na klaviru, in kaže v tej stroki isto tako lep talent, kakor nje brat v igri na goslih. Program jutrajšnjega večera je sledeči: 1. Vieuxtemps: Grand Concert E-dur, I. stavek igra F. Krežma, 2. Beethoven: Concert Rondo B-dur, A. Krežma. 3. Vieuxtemps: Grand Concert, E-dur, II. in III. stavek, F. Krežma. 4. Miška Hauser: Caprice „Vöglein am Baume“. F. Krežma. 5. Mendelssohn: Capriccio, H-moll, Ana Krežma. 6. Ernst: Fantaisie brillante d'Otello, F. Krežma.

— (Povodenj v Trstu.) 14. okt. zjutraj je morje v Trstu zalilo glavne prostore mesta. Veliki borzni trg, gledališče in Ponte rosso so bili črevelj visoko v vodi. Ob poludne se je začel zopet odliv.

— (V Mariboru) se je začelo agitirati (kakor se v „D. Z.“ piše) naj se napravi za spodnji Štajer posebno trgovinska zbornica, ker se graška nič ne briga za vinstvo in druge interese spodnjega Štajerja. Ta agitacija zasluži od naše strani vse podpore.

— (Milodarizapribeagleiz Hercegovine in Bosne*) [X. izkaz.] Pri sv. Jarneju nabral č. g. župnik J. Vovk 20 gl. — Iz Višnjegore 15 gl. V kapiteljske cerkvi Novomeške pri darovanju nabranih 33 gl. — V Boršicah na Moravskem 6 gl. — Iz Ptujске gore 17 gl. — Iz Idriji 54 gl. 40 kr. — Iz Žirov 23 gl. — č. g. kanonik Vole 5 gl. — Štefan Jenko iz Jelšan 1 gl. 40 kr. č. g. župnik v Toplicah nabral 6 gl. 30 kr. Avguštin Kukovec v Kozjem 3 gl. č. g. Miha Koželj iz Škocijana 16 gl. J. A. v Ljubljani 2 gl. neimenovani 2 gl. — Iz Vrhnike 32 gl. 10 kr. č. g. Šimen Kosmač 10 gl. č. g. Jos. Marinko 2 gl. č. g. župnik Lisjak v Kostajnici 20 gl. 36 kr. Iz Žirske fare 2 gl. in 2 suknji. — Iz Vrzenice je bilo premalo izkazano za 50 kr. — Od sv. Petra pri Celji 37 gl. Antonija Kadine 1 gl. Marija Merhar iz Zatičine nekaj obleke. Nabral g. France Kadilnik 21 gl. 90 kr. g. Franjo Potočnik 20 gl. g. Josip Ambrožič 4 gl. Ljubljanski bogoslovci 13 gl. 50 kr. Matej Jereb 10 gl. Iz Sežane poslal gosp. Jos. Živic nabranih 113 gl. 70 kr.

Prejšnji izkazi 1902 gl. 78 kr. skupaj 2393 gl. 14 kr.

Odbor potrjuje sprejem s prisrčno zahvalo i prosi še milodarov.

Podpiralni odbor:

J. N. Horak, Dr. Karl Bleiweis,
predsednik. denarničar.

*) Da nam izkazi milodarov preveč prostora ne jemlje, hočemo navadno le svote posameznih krajev, dežel itd. donášati, a ne imen posameznih darovateljev. Izjemno naredimo le na izrecno željo.

Uredn.

Izpred porotnega sodišča.

V Ljubljani 15. oktobra.

(Pobožna tatica.) Denes je bila pred porotniki 64 let stara vdova Urša Plahut rojena Legat iz Predtrga na Gorenjskem, do sedaj še nekaznovana, — zatožena, da je 1. meseca aprila 1872 vzela iz zapuščine 24. aprila 1872 umrle Helene Rozman v nekejškrinji hranjeno hranilnično knjigo z vloženo glavnico 220 gold. in 19. maja 1875 Jeri Čuk iz Predtrga, pri kateri je stanovala, iz zaklenene skrinje hranilnično knjigo z vlogo 40 gld. in več drugih rečij, vsega skupaj vrednosti 87 gld. 81 kr.

Na splošna vprašanja predsednika dež. sodnije svetovalca g. dr. Leitmaierja pove zatožena, da je bila ušla svojemu ranjčemu možu, ter potovala v Ameriko, kjer je bila dve leti in 8 mesecev. Brati zna nemški in slovenski, „ta stare in ta nove pukstobe“. Ravno denes je izpolnila 64 leto, denes je njeni rojstni in dan njene sodbe. Končno

pristavi: Naj se zgodi z menoj kar se boče mi prav eno pošteno náložé, vsaj sedaj se tako teško kvartir dobi! (Veselost!)

Zaradi prve tatvine se izgovarja sledeče:

Ranjca Helena Rozman mi je rekla dan pred svojo smrtjo, ko sve bile sami, da ima v svojej skrinji hranilno knjigo za 220 gld., katero mi bode izročila, da naj po njenej smrti denar razdelim mej stare, uboge duhovne za sv. maše. Še tistega dne mi je rekla v návzočnosti uže umrle Lize Dolžan in še živeče stare Fajfarice: „Urša vsaj me ne boš zapustila in vse tako opravila, kakor sem ti naročila?“

Ko pridem potem po polu dne od litani domov, je bila Helena Rozman uže mrtva. Jaz torej vzamem hranilno knjigo in grem z njo v Ljubljano, kjer sem dobila v hranilnici 220 gld.

Tu sem razdelila okolo 100 gold. v frančiškanskej cerkvi sedmim starim duhovnom, frančiškanom pa nijsem hotela nič dati, ker imajo uže tako dosta. O binkoštih ravno istega leta sem bila na misijonu v Šmartnem pri Kranji, kjer sem ponudila misijonarju jezuitarju Valjavca 48 gld. za sv. maše, a ker je rekel, da za maše nič ne vzame, rekla sem mu: „naj pa vzamejo za brate in za njih potrebe“. Na to mi je on odgovoril: „za to pa uže vzamem“. Dalje sem dala za sv. maše Ferličevem gospodu v Gorjah 8 gl., fajmoštru v Koroškej Beli, ki jih je letos strela ubila 26 gld., g. Valentinu Lahu, ki je nekje pri Trapistih na Turškem 3 gld. Potem sem dala enkrat v Kranji staremu misijonarju Staretu, ker sem slišala, da nemajo „štumfov“ 8 parov „štumpov“ 14 belih in 5 plavih platnenih robcev. Jaz sem samo toliko za-se obdržala, da sem si eno „kvafiro drv kupiva in pa kar sem za vožnjo potrosiva“, zdaj naj pa z menoj store kar hočejo „gospodje“.

Ko jo predsednik opomni, zakaj o vsem tem v preiskavi nij ničesar povedala, odgovori: „Glih tako sem povedala tistemu adjunktju v Radovljici, pa nijso doli poslali, pa naj še „če“ gor“ pišejo; nijsem tako lakomna na denar ne, vse sem oddala“.

Kar se tiče druge tatvine v škodo Jere Čuk, se izgovarja obtožena, da jej je bil njeni mož „Vôrenc“ okolo 50 gld. dolžan, katerih pa nij hotel plačati in pravi, da je vprašala dva spovednika, ali si sme sama izplačati in da sta jej poslednja rekla: toliko uže smeš vzeti, več pa ne.

Predsednik: G. spovednika vam gotovo nijsta rekla krasti?

Zatožena: Ne, tega ne, pa dovolili so mi se sama odškodovati.

Preds.: Zakaj ste pa ženo okrali, ako vam je bil mož dolžan?

Zatož.: „Kaj nij desc pa baba vse gluh?“

Dalje pravi zatožena, da je vso ukradeno obleko sežgala, ker je bila jezna, ker so se dekleta v cerkvi sè svojo „ofrtjo“ bahale in „interfat“ kazale. Hranilnično knjižico z vlogo 40 gld. je prodala neznanemu

možu na božjem potu pri devici Mariji v Podbrezji za 39 gld.

Preds.: Ste li tistemu možu po resnici povedali, kdo in od kod ste?

Zatož.: Ne gospod tega pá ne, temu sem se zlagala.

Preds.: Ali vam nij znan pregovor: Kdor laže, tudi krade?

Zatož.: To imajo pa prav! Sedaj sem pa svojo reč povedala, pa naj storé z menoj, kar hočejo, samo da me v tak kraj dadó, da bom šla lahko vsak dan k sveti maši, potem je vse dobro. (Smeh!)

Ispričevalo srenjskega predstojnika pravi, da je zatožena tujemu blagu zelo nevarna osoba, da je tudi v zakonskem stanu prav zanikerno živela, svojemu možu v Ameriko pobegnila, da se govori, da je v Ameriki „veliko hudodelstvo“ doprinesla, ter zato domov pribežala, in da se je uže tudi letos pajdašila sè znanim romarjem (recte pote-puhom) in tatom Fortunom itd.

Zatožena pravi, da v Ameriki nij ničesar hudega storila in da je samo zato nazaj prišla, ker nij mogla tam nikoli k maši iti.

Preds.: Zakaj ste pa svojega moža zapustili?

Zatož.: Ker je bil pijanec, sem ga pa pustila, kakor marsikatera stori.

Preds.: Kaj je pa Fortuna delal pri vas?

Zatož.: Jaz nič slabega ne vem o njemu, imela sem ga za svetnika. (Splošnja veselost!)

Porotniki nijso hoteli verjeti izgovarjanju pobožne zatožence, ampak so jo obeh tatvin jednoglasno krivo spoznali. Sodnija jo je obsodila vsled tega na dve leti teške ječe, poostrene vsak mesec z jednim postom. Lepo darilo za rojstveni dan! Obtožena je zadovoljna sè sodbo, ker bode imela sedaj zastonj stanovanje v Bégunjah in lepo prilžnost, se vsak dan pri sveti maši vaditi v pobožnosti.

Dunajska borza 16. oktobra.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	70 gld. 05	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	15
1860 drž. posojilo	111	70
Akcije narodne banke	927	—
Kreditne akcije	207	70
London	112	45
Napol.	8	99½
C. k. cekini	5	33½
Srebro	103	15

Prišel sem v Ljubljano in sem hotel kupiti kotel za žganje kuhati, ali žalibože po celem Ljubljani ga nij dobiti! Ali nij to žalosten stan naše obrtnije. Zivila trgovinska in obrtnijska zbornica!?

Peter Serčar,

(358) iz Žurg.

Zdravnik za zobe

dr. Tanzer,

docent zobozdravništva na vseučilišču v Gradcu ordinira v Ljubljani (v Hotelu pri Slonu v sobi št. 36—37) zobozdravništvo i zobotehniko. Vsi p. n. bolniki opominjajo se, javiti se takoj od začetka, da se more začeti ozdravljenje brez bolečin, in ogniti se proti koncu gneče.

Njegovi c. kr. priv. zobni aparati: Antiseptikonustna voda, zobni prah, zobne paste dobijo se pri njemu, kakor tudi v Ljubljani pri gosp. Mahru in lekarju Biršič-u, v Loki pri gosp. Fabjan-u in Marinšek-u, v lekarnah v Kranji in Kamniku, in v Trstu v lekarni pri gosp. Sandrini-u.

Ostane tu samo do konca oktobra.

Umrli v Ljubljani

od 12. do 14. okt.:

Franjo Perič, bivši trgovec, 30 l., na vnetji možgan. — Janez Trost, dete branjevca, 2 l., na vnetici grla. — Jera Selan, vdova, 74 l., vsled oslabljenja. — Karel Alvičan, 21 l., na pljučnici. — Marija Lesjak, dete stražnika v delalnici, 4 l., na vnetici grla. — Janez Leskovec, postrešček, 55 l., za vročino. — Antona Bogataja dete, 5 minut staro. — Alojzija Klobus, 50 l., na vnetji v čevih. — Filip Matelič, 84 l., vsled starosti.

Podtrebušne in kilove bolezni

zdravi popolnem neškodljiva mast za kilove ali pretrgane od Bogom. Sturzenegger-ja v Herisau (Švica). Mnoga ispričevala in zahvalna pisma se prilagajo navodu, kako se ima ona mast rabiti. Razpošilja se v piskerkah po 3 gld. 20 kr. a. v. po B. Sturzenegger-ju samemu, ali pa po Jos. Weis-u, lekarna pri Zamorci, Wien, Tuchlauben Nr. 27 in Sigmundu Mittlbachu, lekarju v Zagrebu. (359—1)

Nek gospod potrebuje za 1. dan novembra

500 gl.

10. dan istega meseca novembra jih vrne z dobrimi obresti od celega leta. Več iz prijaznosti se izve pri opravištvu „Slov. Naroda“. (351—3)

M. Wolf in sin

v Ljubljani, kolodvorske ulice št. 121,
(345—3) priporočata

svojo zalogo

lepih drv, tudi rezane in sekane, in trebovjskega premoga.

Preselitev.

Usojam se p. n. občinstvu naznanjati, da od 1. t. m. lončarim v

svojej hiši št. 17,

v Trnovskem predmestju.

Priporočam se ujudno

Marija Legat,
lončarjeva vdova.

(329—3)

Otvorjenje kupčije.

Usojam se s tem velecejenemu p. n. občinstvu naznanjati, da sem otvoril v nekdanjej **Bernbacher-ovej hiši v špitalskeji ulici**

štacuno galanterijskega i družega drobnega blaga

pod firmo

Leopold Pirker.

Čisto nova in vsakovrstno sortirana zaloga po prav niski ceni, daje mi up, zahtevam velecejenega p. n. občinstva popolnem zadostiti v vsakem oziru.

Prilčno zahvaljujem se za dokazano zaupanje pod firmo **Petričič & Pirker.**

Z odličnim spoštovanjem

Leopold Pirker.

(348—3)

P i v a.

Priporočilo.

Podpisani priporoča **svojo novo krēmo** na Bregu v Cojzovej hiši št. 187

na vogli.

Točil bode Kozler-jēvo Märzen pivo po 10 kr. vrēek ravno tako bode imel vedno pripravljen izvrsten zajuterk in sploh bode vztrezal p. n. občinstvu z izvrstnimi jedili in pijačo, poleg pa tudi z jako nisko ceno.

(344—3)

Martin Petrič.

P i v a.

Pri podpisnem prodajajo se po niski ceni sledeči **godbeni instrumenti:**

Violončelo	od 12 do 20 gl.	Gosli	od 2 do 25 gl.
Loki	60 kr. do 5 "	Kitare	4 " 20 "
Citre	10 do 50 "	Flavte	2 " 20 "
Klarineti	5 " 18 "	Trompete	12 " 22 "
Basflügelhorn	" " " "	Bombardon	26 " 40 "
ali Efonium	20 " 34 "	Harmonike	1 " 25 "

Mnogovrstne **ustne orgelce, strune,** in vse druge priprave, katere se za godbo potrebujejo. — Vsi instrumenti, kateri so pri podpisnem kupljeni, se po niski ceni v popravilo vzamejo. (353—2)

Jožef Ribič, stari trg, hiš. št. 152 v Ljubljani.

Beste Nähmaschine der Welt.

(166—8)

Za Kranjsko jedino in samo pravi pri podpisnem!

Poleg **originalnih Howe-strojev**

se nahajajo pri meni skoro vsi znani

šivalni stroji

inozemski, po zelo znižanih cenah in v veliki izbiri.

Vse je resno in se daje garancija.

Tudi plačila na obroke.

Ljubljana,
judovska ulica, št. 228.

S odličnim spoštovanjem

Franc Detter.

Po deželi sprejema moj potovalec, g. **J. Globočnik** uljudno vsa naročila, ter ob jednom podaje potrebni poduk

Svarilo.

Zaradi od drugih strank dohajajočih ponudeb jednako imenovanih strojev naj se nikdo ne da motiti, ker vsak kdor mojo mnogovrstno zalogo obišče, se prepričati more, da je resnično, kar je zgoraj povedano.

Izdatelj in urednik **Josip Jurčič.**

Za saisono!

Vedno velika in bogata zaloga volnatega blaga za obleke, Rips, Lustre, Diagonal- in blago za plaide, stanovitne barve Kosmanoser-berkal, moderna barhenta za oblačila, vrvičasti in piket-barhent.

Najnovejši:
Kniker boker in tartif nopé.

27 kr.

Žametasti in svilnati traki, široke preproge (tepihe), $\frac{3}{4}$ in $\frac{1}{4}$ šir. laneno, prejno in usnjato platno, $\frac{3}{8}$, $\frac{1}{4}$ in $\frac{1}{8}$ šifon, lanene-damast-brisavke, servijete, atlas-gračl, sedne, mrežne in mušelinaste pregrinjala, oksford za srajce in drugo manufakturno blago.

Laneno in moderno blago,
garantira za dobro in stanovitno blago,
vse doma izdelano.

Naslov: Fabrikna zaloga in glavna zaloga blaga prve združene gorske tkalske konsoceije fabrikantov,
Dunaj, Mariahilferstrasse 72,

Pošiljatve vrše se brzo proti poštnemu povzetju. Izgledi zastonj in frankirani. (301—8)

Dunajska največa

27 kr.

Zaloga

solidne in znane zanesljive firme

Bernhard Pollak-a
na Dunaji,

Kärntnerstrasse 14,

(vis-à-vis Weibburggasse),

prodaja jedina z vestno garancijo najboljši kakovosti in pravosti blaga vedno

Najnovejše

za vsako saisono.

ovčje-volnate oblačilne snove.

Ravno tako tudi vse si misleče vrste, platenega, modernega, kurentnega in pletenega blaga, svilnate in žametaste trake, ravno tako tudi guipir-čipke vsake baže, po'eg še tisoč drugih stvari.

Izgledki i zaznamek blaga
zastonj in franko.

Naročila, tudi najmanjša brzo po poštnem povzetju. (325—5)

Nepristujoče jemlje se nazaj brez zadržka.

Samo v

Pollak-ovej

najstarejšej in slavnjejšej

27 kr.

univerzalnej zalogi blaga

na Dunaji,

Mariahilferstrasse 1,

prodaja se kakor je uže obče znano z najzvestejšo garancijo najboljši kakovosti in pravosti blaga vedno najnovejše blago na debelo in na drobno.

Ovčje-volnate oblačilne snove,

najfinejše in modernejše, za vsako saisono v vsakej barvi, gladke, progaste, jednoje in šotsko karirane in sicer: **luster, rips, plaid-snovi, diagonal, flanel, Cheviot** (suknjene oblačila) in poleg še mnogo drugih stvari.

Platna, vsake vrste prta na mize iz cvilha in damasta, gračl, bel in barvast, pregrinjala, chiffon $\frac{3}{4}$, celo $\frac{1}{4}$ široki; perkal, turški kreton poleg tisoč drugih rečij.

Popolna zaloga pletenega blaga, zavratnikov za gospode in gospe.

Največa zaloga svilnatih in žametastih trakov v vsakej barvi in širokosti. **Ovčje-volnate** in **blond-čipke** tudi obste z biseri, kakor tudi sploh vse v to stroko spadajoče stvari in to

vse le po 27 krajo.

Razpošiljatve proti poštnemu povzetju. Izgledki in zaznamek blaga zastonj in franko. (326—5)

Lasstina in tisk „Narodne tiskarne“.